

ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นร่วมสมัย

บทคัดย่อ

ของ

ลาวัญญ์ สังข์พันธานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมโลก

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2529

ปริญญาโทนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาคุณค่าของเรื่องสั้นร่วมสมัย ในประเด็นสำคัญสองประเด็นคือ คุณค่าเชิงสะท้อนภาพสังคม และคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ ทั้งนี้ได้ศึกษาจากเรื่องสั้นจำนวน 90 เรื่อง ซึ่งได้รับการคัดเลือกและรวบรวมพิมพ์เผยแพร่โดยกองบรรณาธิการวารสาร "โลกหนังสือ" ในระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2524

ผลการศึกษาในค่านของการสะท้อนภาพสังคม พบว่า ลักษณะการสะท้อนภาพสังคมไทยของเรื่องสั้นกลุ่มนี้ จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะการบอกเล่าถึงปัญหาหรือสภาพของสังคมไทย กลุ่มที่มีจำนวนรองลงมาเล็กน้อยคือ กลุ่มที่มีลักษณะแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์สังคมด้วย และลักษณะที่พบส่วนน้อยคือ กลุ่มซึ่งแสดงความเห็นวิพากษ์วิจารณ์และเสนอแนวทางการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ ค่านเนื้อหาที่ปรากฏในการสะท้อนภาพสังคมของเรื่องสั้นกลุ่มนี้ พบว่านักเขียนให้ความสนใจสภาพและปัญหาของสังคมชนบทและสังคมเมือง เป็นปริมาณก้ำกึ่งกัน ลักษณะการเสนอหรือวิพากษ์วิจารณ์ส่วนใหญ่จะมองสังคมในแง่ร้าย สภาพและปัญหาที่นักเขียนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญมากคือค่านเศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง รองลงไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ทั่วไป นอกจากนั้นก็พูดถึงค่านการศึกษาและค่านศาสนาไว้เล็กน้อย

สภาพและปัญหาของสังคมที่สะท้อนในเรื่องสั้นกลุ่มนี้ใช้ศึกษาค้นคว้า ส่วนใหญ่เป็นข้อเท็จจริงที่ยังปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน แมว่านักเขียนมักจะมองสภาพปัญหาในแง่ร้ายและในมุมแคบอยู่บ้างก็ตาม จึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อพิจารณาคุณค่าเชิงสังคม เรื่องสั้นชุดนี้ทำหน้าที่เป็นเอกสารบันทึกสภาพสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

เมื่อศึกษาพิจารณาคุณค่าเชิงวรรณศิลป์แล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีความอ่อนค้อยทางวรรณศิลป์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่านโครงเรื่อง มีเนื้อเรื่องและแนวคิดที่ซ้ำซาก กลวิธีการเสนอเรื่องหรือแนวคิดมุ่งยึดยึดความคิดใหญ่ๆ อานมาก จนขาดศิลปะ หรือหย่อนค่านความเป็นจริง ทำให้เรื่องสั้นร่วมสมัยชุดนี้ไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านได้เท่าที่ควรจะเป็น

CHARACTERISTICS OF THAI SOCIETY REFLECTED
FROM CONTEMPORARY SHORT STORIES

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

Pisnuloke

January 1986

The aim of this thesis was to study the value of contemporaneous short stories on two important points : the study of social aspect, and the study of literary art. The study had taken from 90 short stories which had been selected for publishing by editorial group of "Book World" magazine during 1978 - 1982

The result of social aspect study had been discovered through these groups of short stories. They could be divided into 3 types; the first group, the major group, involved the problem or general condition of Thai society, the second group was the expressing critical idea on society, and the third group was the expressed critical comment and proposes for guiding how to solve the problems.

Concerning the contexts of these short stories which reflected social aspect, it was found that the writers paid equal attention on rural society and urban society problems. The idea of proposal or critical comment mostly were pessimistics. The condition and the problems mainly pointed out were about economics, political and government problems. The less important ones were folks'way of living. Those involving education and religion were little mentioned.

The reflections found from these short stories were the ones actually occur at the present moment. Although the writers viewed on the society negatively and narrowly it could be said that these short stories still were recorded documents of Thai society.

When carefully considering the value of literary art, it was found that this was incomplete, especially the outline part. The books contained repetitive of outlines and thoughts. The strategy of proposal was excessive putting so much thought into the readers that there were no qualities, no calling attention to the readers, and no factualization.

It should, then, be concluded that these short stories were not enough worthwhile to put interest in.